

Arkisto

KANSALLISARKISTO

Kansallisarkisto on perustettu vuonna 1816 Suomen yleisarkistoksi. Alussa sen aineistot koostuivat Ruotsista siirretyistä Suomea koskevista vuotta 1809 vanhemmista aineistoista (ns. vanhempi arkisto) sekä Keisarillisen Senaatin arkistosta (ns. uudempi arkisto). Nimeä Kansallisarkisto on käytetty vuodesta 1994. Kansallisarkiston päärakennus sijaitsee Helsingin Kruununhaassa. Alueellisia toimipisteitä (ent. maakunta-arkistot) Kansallisarkistolla on kahdeksalla paikkakunnalla Turusta Inariin ja Vaasasta Joensuuhun.

Kansallisarkistossa on yli 250 hyllykilometriä aineistoja kaikista Suomen historian vaiheista 1300-luvulta 2000-luvulle.

Aineistojen tutkiminen Kansallisarkistossa on kaikille avointa ja pääosin (pl. kaukolainaus) maksutonta. Henkilökunta auttaa tarvittaessa kiinnostavien aineistojen löytämisessä. Kansallisarkistosta jokainen voi löytää itseään kiinnostavia omaan sukuun, kotiseutuun tai Suomen historian vaiheisiin liittyviä lähdeaineistoja. Aineistoja on myös digitoitu yli 200 miljoonan kuvan verran Astia-palveluun.

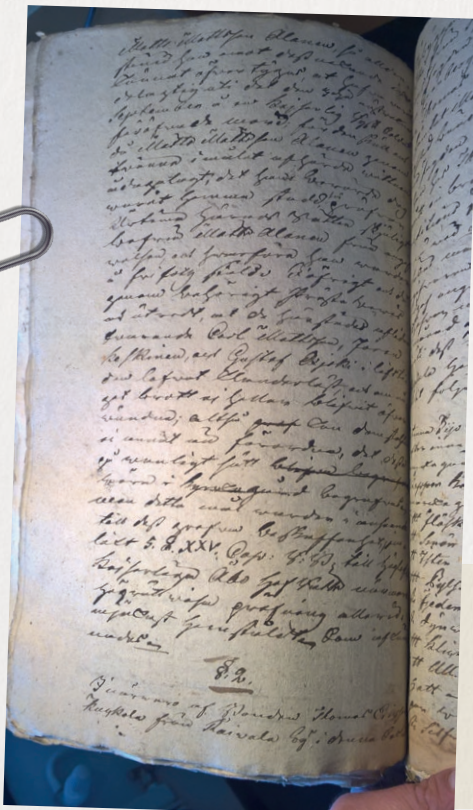
Kansallisarkisto on Opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto ja sen rahoitus tulee pääosin valtion budjetista.

Kansallisarkisto. Vilhunen, Saara, kuvaaja 2007. Museovirasto.

← Tutustu Astia-palveluun
sekä sen aineistoja ja tekoälytekstintunnistusta hyödyntävään
AI - Arkistoista innostumiseen -oppimateriaaliimme!

KOIRIKUONONAHDE-LÄHTEET

Aineisto liittyy Ikaalisissa Koirikuononahteessa tapahtuneeseen venäläisen kuriirin ryöstöön syyskuussa 1808. Tapahtumista on säilynyt runsaasti kansanperinnetietoja, joista tapaus pitkään tunnettiin.

Vuonna 2016 Kansallisarkistosta löytyi ryöstöön liittyviä viranomaisasiakirjoja, jotka sisältyvät toisaalta Suomen sodan (1808–1809) ajan siviilihallinnosta vastanneen Buxhoevidenin päämajan siviilikanslian arkistoon ja toisaalta ryöstön oikeudenkäynnin pöytäkirjaan, joka sisältyy Ylä-Satakunnan tuomiokunnan arkistoon. Kääntöpuolelle on koottu otteita välikäräjien oikeudenkäyntipöytäkirjasta.

Lähde: Kansallisarkisto Turku: Ikaalisten tuomiokunta, Cc:7

Ylä-Satakunnan välikäräjien pöytäkirjat 1803–1809, sivut 1537–1540v.

Käännös: Antero Perttula 2019

"Allekirjoittanut Kihlakunnantuomari Axel Reinhold Skalm (=Ylä-Satakunnan kihlakunnantuomari, Hämeenkyrön Tuokkolan ratsutilan haltija) toimitti 24.11.1808 Ikaalisten Pitäjän Käräjäkunnassa ... Välikäräjät Karhoisten kylän Winnarin talossa.

Herra Maaherra ja Ritari von Troil on lähettänyt 14. viime lokakuuta Virkakirjeen. ... Siinä pyydetään allekirjoittanutta kiireisesti panemaan toimeen Välikäräjät Ikaalisten Pitäjän Käräjäkunnassa. Siellä pitää tutkia 3. viime syyskuuta erään Keisarillisen Venäjän Sotilaan murhaa. ... Lähetetyn virkakirjeen johdosta olin käsenyt Toimitusvouti ja Kruununnimismies Grönbergiä tekemään asiasta tutkinnan sekä hankkimaan asialle todistajat. Käynnissä oleville käräjille tuotiin vangittu Talonpoika Matts Alanen.

Kuultiin Vastaaja Matts Mattsson Alasta. Häntä kehoitettiin tunnustamaan asiasta vain totuuden. Sen jälkeen, kun hän oli kertonut olevansa 60 vuotta vanha, hän jyrkästi kiisti olevansa syyllinen nyt kyseessä olevaan murhaan. Hän ilmoitti olleensa sen koko päivän, kun tappo tapahtui, kotonaan. Seuraavana päivänä eli Sunnuntaina 4. viime syyskuuta olivat Kasakat tulleet Vatulan kylän Alasen kotiin noin $\frac{3}{4}$ penikulman päähän Vehuvarpeesta. He viipyivät iltaan saakka. Maanantaita vasten yöllä he väittivät, että Matts Alanen oli syyllinen menehtyneen Sotilaan kuolemaan. He ottivat hänet sekä muut edesmenneet Vastaajat kiinni ja veivät Tampereen kaupunkiin. Siellä Komendantti Herra Majuri Neffneff sekä Luutnantti ja kruunun Toimitusvouti Herra Ernst Fredrik Tihlman kuulustelivat heitä asian johdosta. Sen tuloksena heidät kiikutettiin Hämeenlinnan ja sieltä edelleen Turun Linnanvankilaan. Siellä muut olivat Toimitusvouti Grananderin mukaan, ennen kirjoittamista Vastaajiksi, kuolleet.

...Todistukseksi heidän syyttömyydestään sekä siitä, ettei Matts Alanen murhapäivänä olisi siihen syyllistynyt eli 3. viime Syyskuuta, koska oli hän ollut kotonaan, esitti hän todistajia. ... Todistus luettiin ääneen, todistaja vahvisti sen ja hän sai poistua. Vastaaja Matts Alanen vahvisti kysyttäessä oikeaksi aiemmin pöytäkirjassa mainittujen Turun Linnanvankilassa olleiden kuolemat. Hän arveli kuultujen todistajien kertomusten näyttäneen täysin toteen hänen syyttömyytensä. Sen perusteella hän pyysi irtipääsyä tehdystä ilmiannosta ja päästä vapauteen.

Päätös:

Mitä tässä asiassa on väitetty ja todistettu, on Välikäräjät ottanut lopulliseen harkintaansa. Koska Vastaajista Gustaf Andersson Oksjoki, Anders Andersson, Carl Mattsson, Anders Hoppu, Jöran Heiska, Jöran Käkeli eli Koskinen, Britha Ericsson Veuhvarpee, Matts Jöransson Vähäsävi ja Walborg Ericsson Sävillampi jokainen on jo kuollut, tulevat kaikki heitä koskevat lausunnot raukeamaan. Mitä sitten tulee Vastaaja Matts Alaseen, niin hän itse kielsi eikä siitä voitu päästä varmuuteen, että hän olisi ollut osallinen 3. viime Syyskuuta erään Keisarillisen Venäjän Sotilaan murhaan. Lisäksi Matts Mattsson Alanen näytti kahden asiassa kuollun todistajan avulla toteen, että hän oli ollut mainittuna päivänä kotona. Niinpä Välikäräjät harkitsevat kohtuulliseksi antaa Matts Alasta koskevien ilmiintojen raueta. Sen vuoksi hänet päästetään vapauteen. ...

Muutoin ja kuten esitetyn Papintodistuksen kautta on selvitetty, olivat mainitut edesmenneet Vastaajat Carl Mattsson, Jöran Koskinen ja Gustaf Oksjoki eläneet elämänsä moitteettomasti eivätkä he ole syyllistyneet mihinkään rikkomuksiin. Siispä heidän osaltaan ei voida määrätä muuta, kuin että heidät pitää tavalliseen tapaan haudata (hautausmaahan).

Haluatko tietää lisää?

Mitä tapahtui murhan yhteydessä kadonneelle kultalasteille?

Keksitkö sinä, kuka murhasi venäläissotilaan ja miksi?

Sukella Koirikuononahteen murhamysteeriin

QR-koodista paljastuvien lähteiden kautta!